

Критерии за интегруемост на функция

23 януари 2017 г.

Нека $f(x)$ е дефинирана и ограничена върху измеримо по Жордан множество Ω . Нека $I = \{G_i\}_{i=0}^n$ е разбиване на Ω . Тогава малката и голямата сума на Дарбу са съответно $s = \sum m_i m(G_i)$ и $S = \sum M_i m(G_i)$, където $m_i = \inf f(x)$ и $M_i = \sup f(x) [x \in G_i]$ и имат следните свойства:

- 1) За $\forall s_\tau \leq \sum_{i=1}^n f(\xi_i) m(G_i) \leq S_\tau$; $f(\xi_i) = \delta_\tau(f; \xi)$
- 2) $s = \inf \delta_\tau(f; \xi)$; $S_\tau = \sup \delta_\tau(f; \xi)$

Нека $\tau = \{G_i\}_{i=0}^n$ и $\tau' = \{G_j\}_{j=0}^l$ са разбивания на Ω . Тогава ако за $\forall j = \overline{1, l} \quad \forall i = \overline{1, n} : D_j < G_i, \tau < \tau'$, то τ' следват:

- 3) Ако $\tau = \{G_i\}_{i=0}^n$ и $\tau' = \{G_j\}_{j=0}^l$ са разбивания $\Rightarrow s_\tau \leq s_{\tau'} \leq S_{\tau'} \leq S_\tau$

$$\begin{aligned} s_\tau &= \sum_{i=1}^n m_i m(G_i) = \sum_{i=1}^n m_i \left(\sum m(D_j) \right) = \sum_{i=1}^n \sum m_i m(D_j) \leq \\ &\leq \sum_{j=1}^n \sum m_j m(D_j) = \sum_{i=1}^n m_j m(D_j) = s_{\tau'} \Rightarrow s_\tau \leq s_{\tau'} \end{aligned}$$

- 4) за всеки две разбивания τ и $\tau' \Rightarrow s_\tau \leq s_{\tau'}$ Следва от 3.

- 5) Съществуват $\sup s_\tau = \underline{I}$ и $\inf S_\tau = \bar{I}$, при това $s_\tau \leq \underline{I} \leq \bar{I} \leq S_\tau$

От свойство 4 имаме, че за $\forall \tau$ и τ' , разбивани на Ω имаме, че $S_\tau \leq S_{\tau'}$.

Имаме, че $\{S_\tau; \tau\}$ е ограничена отгоре $\Rightarrow \sup s_\tau = \underline{I}$

Функцията $f(x)$ е интегрируема по Риман върху измеримо по Жордан множество $\Omega \Leftrightarrow$ за $\forall \epsilon > 0 \quad \exists \delta = \delta(\epsilon) > 0 : \forall \tau = \{G_i\}_{i=1}^n$ с големина разбиране $\delta_\tau < \delta \Rightarrow S_\tau - s_\tau < \epsilon$

Нека $f(x)$ е интегрируема по Риман върху Ω Тогава $\exists I \in \mathbb{R} : \forall \epsilon > 0 \quad \exists \delta = \delta(\epsilon) > 0 : \forall \tau = \{G_i\}_{i=1}^n, \delta_\tau < \delta, \forall \xi = \{\xi_i\}_{i=1}^n, \xi \in G_i \Rightarrow |I - \delta_\tau(f; \xi)| < \epsilon$

Тогава $I - \epsilon < \delta_\tau(f; \xi) < I + \epsilon \Rightarrow I - \epsilon \leq s_\tau = \inf \delta_\tau(f; \xi) \leq \sup \delta_\tau(f; \xi) = S_\tau \leq I + \epsilon$.

Имаме, че $\begin{cases} S_\tau \leq I + \epsilon \\ -s_\tau \leq -I + \epsilon \end{cases}$. Като ги съберем получаваме $S_\tau - s_\tau \leq 2\epsilon$

Доказано.

Обратно. За $\forall \epsilon > 0$, можем да намерим $\delta = \delta(\epsilon) > 0 : \forall \tau = \{G_i\}_{i=1}^n < \delta$, за което $S_\tau - s_\tau < \epsilon^*$. Имаме, че $s_\tau \leq \underline{I} \leq \bar{I} \leq S_\tau$. Тогава $0 \leq \bar{I} - \underline{I} \leq S_\tau - s_\tau \Rightarrow -\bar{I} - \underline{I} \leq 0 \leq S_\tau - s_\tau < \epsilon$ За някое I

За $\forall \epsilon > 0 \quad 0 \leq \bar{I} - \underline{I} < \epsilon \Rightarrow \bar{I} - \underline{I} = 0 \Rightarrow \bar{I} = \underline{I} = I$ Тогава $s_\tau - S_\tau \leq \delta_\tau(f; \xi) - I \leq S_\tau - s_\tau \Rightarrow |\delta_\tau(f; \xi)| \leq S_\tau - s_\tau < \epsilon$

По деф $f(x)$ е интегруема о Риман.

Нека $f(x)$ е дефинирана и ограничена в множеството $E \subset R^n$ Знаем, че $\exists M \sup f(x)$ и $\exists \inf f(x) [x \in E]$. Разликата $M - m$ се нарича колебание и $\omega_E(f) = \sup(f'(x) - f''(x))$